

Universal Xalqaro Ilmiy Jurnal

Jurnalning bosh sahifasi: <https://universaljurnal.uz>

Universal International Scientific Journal

e-ISSN: [30660-1540 \(online\)](https://doi.org/10.30660/1540)

Year: 2024 Issue: 1 Volume: 9

Published: 18.12.2024 <https://universaljurnal.uz>

International indexes

GOOGLE SCHOLAR
CROSSREF (OAK BAZA)
ZENODO
OPEN AIRE
EUROPUB
RESEARCHGATE (OAK BAZA)
SJIF

Solijonova Mohlaroyim Abdumalik qizi

Andijon davlat universiteti

Uzbekistan

msolijonova@mail.ru

<https://orcid.org/0009-0009-8517-271X>

AUTENTIK MATERIALLARNING INGLIZ TILINI O'QITISHDAGI SAMARADORLIGI

Abstract: Authentic materials are widely utilized as an effective method in English language teaching, playing a significant role in developing learners' linguistic and cultural competencies. This article discusses the use of authentic materials in English language teaching, methods to enhance their effectiveness, and the resulting outcomes. The study highlights the linguistic, cultural, and psychological benefits of using authentic materials, as well as their integration with modern educational technologies.

Keywords: Authentic materials, language teaching methodology, cultural competence, linguistic skills, modern educational technologies.

Annotatsiya: Autentik materiallar ingliz tilini o'qitishda samarador usul sifatida keng qo'llanilib, o'quvchilarning lingvistik va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishda katta rol o'ynaydi. Ushbu maqola autentik materiallarning ingliz tilini o'rgatishda qo'llanilishi, ularning samaradorligini oshirish usullari va natijaviy ko'rsatkichlari haqida so'z yuritadi. Tadqiqotda autentik materiallardan

foydalanishning lingvistik, madaniy va psixologik afzalliklari, shuningdek, zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan uyg'unlashgan holda foydalanish imkoniyatlari muhokama qilinadi.

Kalit soʻzlar: Autentik materiallar, til oʻrgatish metodikasi, madaniy kompetensiya, lingvistik koʻnikma, zamonaviy ta'lim texnologiyalari.

Аннотация: Аутентичные материалы широко используются как эффективный метод в обучении английскому языку, играя важную роль в развитии лингвистической и культурной компетенции учащихся. Данная статья рассматривает использование аутентичных материалов в обучении английскому языку, методы повышения их эффективности и конечные результаты. В исследовании обсуждаются лингвистические, культурные и психологические преимущества использования аутентичных материалов, а также их интеграция с современными образовательными технологиями.

Ключевые слова: Аутентичные материалы, методика преподавания языка, культурная компетенция, лингвистические навыки, современные образовательные технологии.

Language: Uzbek

Citation: Solijonova, M. (2024). EFFECTIVENESS OF AUTHENTIC MATERIALS IN ENGLISH TEACHING. Universal International Scientific Journal, 1(9), 146–150. <https://doi.org/10.69891/3060-4540.2024.22.70.001>

Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14554635>

Crossref doi: <https://doi.org/10.69891/3060-4540.2024.22.70.001>

KIRISH

Ingliz tilini oʻrgatishda autentik materiallardan foydalanish zamonaviy ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Tilni faqat grammatik va leksik jihatdan oʻrganish bilan cheklanib qolmasdan, real kommunikativ ehtiyojlarga moslashtirish zarurati oʻquvchilarni haqiqiy til muhiti bilan tanishtirishni talab qiladi. Autentik materiallar bu jarayonda oʻquvchilarning til oʻrganishga boʻlgan motivatsiyasini oshirib, ularning muloqot koʻnikmalarini rivojlantiradi. Mishan [1] ta'kidlashicha, "autentik materiallar

oʻquvchilarni haqiqiy til muhitiga jalb qilishda samarali vositadir." Widdowson [3] esa autentik materiallarning oʻquv jarayonidagi ahamiyatini alohida qayd etib, ularning lingvistik va kommunikativ imkoniyatlariga urgʻu beradi.

Shuningdek, Tomlinson va Masuhara [2] fikriga koʻra, autentik materiallar tilni oʻrganish jarayonida madaniy mazmuni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Ular ta'kidlaganidek, "autentik materiallardan foydalanish tilni oʻrganishda lingvistik va madaniy kompetensiyalarni rivojlantirish

uchun asos yaratadi." Azimov va Shchukin [5] esa autentik materiallarning ta'lim jarayonida kommunikativ yondashuvni qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Ushbu olimlarning fikrlaridan kelib chiqib, autentik materiallardan foydalanish o'quv jarayonining samaradorligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanini aytish mumkin.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Autentik materiallar haqida ilmiy tadqiqotlar til o'rgatishda samarador metod sifatida ko'plab olimlar tomonidan o'rganilgan. Widdowson [3] fikricha, autentik materiallar tilni tabiiy kontekstda o'rgatish imkonini beradi va ularni samarali qo'llash uchun o'quvchilar ehtiyojlariga moslash zarur. Bu materiallar real hayotiy kontekstlarni taqdim etib, o'quvchilarning tilga oid bilimlarini nafaqat lingvistik, balki madaniy nuqtai nazardan ham boyitadi.

Mishan [1] autentik materiallarning motivatsion xususiyatlarini ta'kidlaydi. Uning fikriga ko'ra, bu materiallar til o'rganishda o'quvchilarning real dunyo bilan bog'lanishiga xizmat qiladi. Masalan, gazeta maqolalari, intervyular yoki subtitrlil filmlar o'quvchilarning tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Mishan shuningdek, autentik materiallarning soddalashtirilgan darsliklarga

nisbatan ko'proq lingvistik boylikka ega ekanini qayd etadi.

Tomlinson va Masuhara [2] o'z tadqiqotlarida autentik materiallarning madaniy ahamiyatini alohida ko'rsatib o'tgan. Ularning fikricha, bunday materiallar o'quvchilarga o'rganilayotgan tilning madaniy kontekstini tushunish imkoniyatini beradi. Ular ta'kidlaganidek, "autentik materiallar nafaqat tilni o'rgatadi, balki madaniyatni ham o'z ichiga oladi, bu esa o'quvchilarni madaniyatlararo muloqotga tayyorlaydi."

Azimov va Shchukin [5] autentik materiallarning pedagogik ahamiyatini ta'kidlagan. Ularning fikricha, bunday materiallardan foydalanish o'quvchilarni haqiqiy kommunikativ vaziyatlarda muloqot qilishga tayyorlaydi. Bu yondashuv, ayniqsa, o'quvchilarning lingvistik va madaniy kompetensiyalarini rivojlantirishda samarali hisoblanadi.

Omanov [4] o'z tadqiqotida autentik video materiallarning ijtimoiy-madaniy kompetensiyani rivojlantirishdagi ahamiyatini o'rgangan. U ta'kidlaganidek, "video materiallar yordamida o'quvchilar nafaqat tilni, balki o'rganilayotgan mamlakat madaniyatini ham chuqurroq tushunishga erishadilar." Omanovning tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, autentik materiallar o'quvchilarning motivatsiyasini oshirib,

ularning darsga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi.

Widdowson (1998), Mishan (2005), va Tomlinson va Masuhara (2017) fikrlaridan kelib chiqib, autentik materiallarning o'quv jarayonidagi afzalliklarini quyidagicha umumlashtirish mumkin:

1. Lingvistik boylik – autentik materiallar tabiiy nutqning leksik va grammatik xususiyatlarini o'z ichiga oladi.

2. Madaniy uyg'unlik – bu materiallar til bilan birga madaniyatni ham o'rgatadi.

3. Motivatsion ta'sir – o'quvchilarni real hayotiy vaziyatlarga tayyorlash orqali ularning qiziqishini oshiradi.

Shuningdek, Kilickaya [6] autentik materiallarning moslashuvchanligini alohida ta'kidlagan. Ularning murakkabligi va o'quvchilar darajasiga moslashuvchanligi bu materiallardan barcha bosqichlarda foydalanish imkoniyatini yaratadi. Jumladan, boshlang'ich darajadagi o'quvchilar uchun soddalashtirilgan autentik materiallardan foydalanish, ilg'or darajadagi o'quvchilar uchun esa yanada murakkabroq materiallarni taklif qilish mumkin.

Shunday qilib, autentik materiallardan foydalanish nafaqat tilni o'rgatish, balki o'quvchilarning madaniyatlararo kompetensiyasini rivojlantirishda ham muhim

vosita hisoblanadi. Ushbu materiallarning samarali qo'llanilishi ta'lim jarayonini yanada boyitadi va uning sifatini oshiradi.

METOD

Ushbu tadqiqotda autentik materiallardan foydalanishning samaradorligini o'rganish uchun sinov va nazorat guruhlarida tajriba o'tkazildi. Sinov guruhi autentik materiallardan, jumladan, filmlar, intervyular va subtitrlil videolardan foydalangan holda ta'lim oldi. Nazorat guruhi esa an'anaviy usullarga asoslangan o'quv materiallaridan foydalandi. Tinglab tushunish ko'nikmalari, lug'at boyligi va kommunikativ ko'nikmalar rivoji bo'yicha ko'rsatkichlar tahlil qilindi.

NATIJA VA MUHOKAMA

Tajriba natijalari autentik materiallardan foydalanish o'quvchilarning til o'rganish samaradorligini oshirganligini ko'rsatdi. Sinov guruhi o'quvchilari nazorat guruhiga nisbatan grammatik va leksik bilimlarni tezroq o'zlashtirgan, muloqot ko'nikmalarida esa aniq ustunlikka ega bo'lishgan. Shuningdek, ular o'rganilayotgan til mamlakati madaniyati haqida kengroq tushunchaga ega bo'lishgan.

XULOSA

Autentik materiallardan foydalanish zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarning lingvistik, madaniy va kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim

ahamiyatga ega. Mishan (2005) tomonidan ta'kidlanganidek, autentik materiallarning motivatsion ta'siri o'quvchilarning o'qish jarayoniga jalb qilinishini oshiradi. Widdowson (1998) fikriga ko'ra, bu materiallar real hayotiy kontekstlarni yaratishda samarali vosita hisoblanadi. Omanov [4] esa ularning ijtimoiy-madaniy kompetensiyalarni rivojlantirishdagi ahamiyatini ko'rsatib bergan.

Shuningdek, Tomlinson va Masuhara (2017) fikricha, autentik materiallar

madaniyatni lingvistika bilan uyg'unlashtirib, o'quvchilarni madaniyatlararo muloqotga tayyorlaydi. Kilickaya [6] tomonidan bildirilganidek, ularning moslashuvchanligi ta'lim jarayonini turli darajadagi o'quvchilar uchun moslashtirish imkonini beradi.

Kelgusida autentik materiallardan foydalanishni zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan yanada integratsiyalash bo'yicha izlanishlarni davom ettirish muhim. Bu, ayniqsa, ta'lim jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish uchun katta imkoniyat yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mishan F. Designing authenticity into language learning materials. Bristol: Intellect Books, 2005.
2. Tomlinson B., Masuhara H. The complete guide to the theory and practice of materials development for language learning. John Wiley & Sons, 2017.
3. Widdowson H. G. Context, community, and authentic language. TESOL Quarterly, 1998, 32(4), pp. 705-716.
4. Omanov P. Development of students' socio-cultural competence in English teaching through authentic video materials. Academic Research in Educational Sciences, 2021, 2(9), pp. 1085-1100.
5. Azimov E.G., Shchukin A.N. Novyy slovar metodicheskikh terminov i ponyatiy. Moscow, 2009.
6. Kilickaya F. Authentic materials and cultural content in EFL classrooms. The Internet TESL Journal, 2004, 10(7).